

VERNIEUWING PSYCHO-EDUCATIECURSUS

Op basis van wetenschappelijk onderzoek van KenBiS met de VMDB (thans plusminus)

AANLEIDING

Psycho-educatie voor bipolaire stoornis werd in Nederland vanaf eind jaren '80 van de afgelopen eeuw ingevoerd.

Na het verschijnen van meerdere gerandomiseerde studies die een ander format van psycho-educatie gebruikten, gaf KenBiS in 2011 aan de werkgroep psychotherapie de opdracht de cursus te herzien.

METHODE

De werkgroep heeft op basis van een eigen systematische review en de ervaring in Nederland beredeneerde keuzes voor het nieuwe prototype gemaakt. Een pilot van de nieuwe cursus werd met vragenlijsten voor deelnemers en cursusgevers geëvalueerd.

RESULTATEN

Wij vonden **drie gerandomiseerde, gecontroleerde studies (RCT)** van groepsgewijze psycho-educatie, een RCT met individuele psycho-educatie, een andere RCT met multifamily psycho-educatie en drie RCTs naar psycho-educatie voor betrokkenen (Schulte et al. 2013).

De interventies blijken **werkzaam met betrekking tot stemmingsstabiliteit** van de patiënt en/of betere coping en minder belasting van de betrokkenen.

De formats tonen overeenkomsten maar ook verschillen wat betreft inhoud en uitvoering van de psycho-educatie. Het aantal bijeenkomsten varieert tussen 12 en 21. Wij stelden een prototype vast van 12 sessies **groepsgewijze** psycho-educatie voor patiënt en betrokkene, samen in dezelfde groep.

In overeenstemming met de internationale ontwikkelingen kregen **zelfmanagement en psychotherapeutische aspecten meer ruimte**. Aan de pilotstudie namen 108 patiënten met een bipolaire stoornis en 82 betrokkenen deel (Zyto et al. 2019). Zowel de deelnemers als ook de cursusleiders bleken zeer tevreden. Er was weinig uitval: de patiënten bezochten gemiddeld 91% van de bijeenkomsten en de betrokkenen 76%. Analyse van de behandel-effecten suggereert bij patiënten een **positieve uitwerking op depressieve symptomen en zelfmanagement**, en bij de betrokkenen op expressed-emotions.

CONCLUSIE EN VERVOLG

Psycho-educatie is een bewezen effectieve behandeling bij de bipolaire stoornis en hoort samen met farmacotherapie tot de basisinterventies bij elke patiënt. Het nieuwe Nederlandse format sluit bij de huidige stand van zaken aan en werd **in 2014 met de Willem Nolen Award bekroond**. Het cursusmateriaal kan bij het bureau van KenBiS worden besteld en er worden inmiddels al twee trainingen voor cursusgevers plaats.

DOEL

Vernieuwing van de psycho-educatiecursus **op basis van wetenschappelijk onderzoek** in samenwerking van KenBiS met de VMDB (thans plusminus).

OP BASIS VAN
GERANDOMISEERDE
GECONTROLEERDE STUDIES

12
SESSIES

GROEPS
GEWIJS
PACIENTEN
+
BETROKKE-
NEN

ZELF
MANAGEMENT

PSYCHO
THERAPEUTISCHE
ASPECTEN

KENBIS; DE KRACHT VAN EEN STABIEL KENNISNETWERK

